

Folketingets Socialudvalg

j.nr. 210-18

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 29. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 6-10 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 6:

”Ministeren bedes kommentere, at en undersøgelse fra Det Norske Barne- og Familiedepartement, ifølge høringsvaret fra BUPL, har vist, at man i Norge betaler mere for den samme »vare«, børnepasning, i de private børnehaver end i de offentlige, idet de private børnehaver gennemsnitligt er 500 kr. dyrere end det offentlige tilbud, samtidig med at der er færre timer afsat pr. barn i de private institutioner?”

Svar:

Undersøgelsen, der her henvises til, er baseret på data, som er indsamlet i september 2002.

Dette er af væsentlig betydning, idet kommunerne i Norge på dette tidspunkt ikke havde en forsyningsforpligtelse. Kommunerne har først efter 4. juli 2003 haft en lovfæstet pligt til at tilbyde børnehavepladser nok, og man har med Børnehaveforliget sat et mål om, at fuld behovsdækning på 80 pct. for børn i alderen 1-5 år skal være nået i løbet af 2005. Det må således forventes, at der i dag også er forældre i Norge, som ikke har mulighed for at få et kommunalt pasningstilbud, og som således kan blive tvunget til at betale en højere takst.

I Danmark har kommunerne siden bilstandslovens ikrafttræden haft en forpligtelse til at sørge for det nødvendige antal pladser i dagtilbud til børn. Pr. 1. januar 2005 er der pasningsgaranti i 255 kommuner, og senest den 1. juli 2005 skal der være pasningsgaranti i alle kommuner.

Dækningsgraden samlet set for de 1-5 årige i dagtilbud, ekskl. indskrevne i særlige dagtilbud, var i marts 2003 på 87,8 pct. Situationen i Norge er derfor anderledes end i Danmark, da målet som tidligere nævnt er fuld behovsdækning på 80 pct. for børn i alderen 1-5 i løbet af 2005.

Med lovforslaget om private leverandører af dagtilbud vil forældrene ikke blive tvunget til at sende deres barn i en privatinstitution, idet de altid vil kunne få tilbudt en plads i den kommunale forsyning. Et væsentligt element ved dette

lovforslag er netop, at forældrene kan vælge netop dét dagtilbud, som passer bedst til deres behov. Forældrene skal således også have mulighed for, ved et oplyst valg, at vælge et privat tilbud, hvor forældrebetalingen er højere, hvis det er det de ønsker. Det kan fx være, at privatinstitutionen tilbyder længere åbningstider eller en bedre legeplads.

Derudover skal det bemærkes, at kommunerne i fastsættelsen af godkendelseskriterierne for privatinstitutionerne skal stille de samme krav til privatinstitutionerne, som de stiller til kommunens egne institutioner. Disse krav kan fx vedrøre normering og krav til uddannelsesmæssig baggrund for personalet.

Opstilles der fx krav om en bestemt normering i kommunens dagtilbud, skal kravet opfyldes af såvel de kommunale institutioner som privatinstitutionerne. Forældre vil således ikke komme til at betale mere for et pasningstilbud i en privatinstitution, hvor der samtidig er afsat færre timer pr. barn.

Godkendelseskriterierne er således med til at sikre kvaliteten i privatinstitutionerne, samtidig med at forældrene får mulighed for at vælge mellem dagtilbud af samme standard. Hvis privatinstitutionen efter godkendelsen ikke lever op til de kriterier, den blev godkendt på baggrund af, kan kommunen fratage institutionen tilskuddet.

Spørgsmål nr. 7:

”Ministeren bedes kommentere at kommunerne, ifølge FOAs høringssvar, allerede leverer en høj grad af frihed og fleksibilitet indenfor de nuværende rammer, i form af flere forskelligartede pasningsmuligheder?”

Svar: Jeg er helt enig i, at lovgivningen allerede i dag giver kommunerne mulighed for at levere en høj grad af frihed og fleksibilitet, når vi taler om børnepasning. Men jeg mener stadigvæk, at lovforslaget om private leverandører er med til at udbygge denne fleksibilitet og forbedre forældrenes valgmuligheder endnu mere.

Kommunernes ret og pligt til at organisere dagtilbudsområdet kan i dag virke som en barriere i forhold til, at private leverandører kan medvirke til at udvikle området. Flexibiliteten er i dag afhængig af kommunernes villighed til at udnytte den. Med lovforslaget er det ikke længere alene op til kommunen om der skal andre aktører på banen. Private leverandører får langt bedre mulighed for at etablere en daginstitution, og jeg synes ikke, at der er noget i vejen med, at der skabes konkurrence på dagtilbudsområdet.

Muligheden for at oprette en privatinstitution kan give forældre, der fx bor i et landdistrikt, mulighed for at bevare deres vuggestue, selvom kommunen ønsker at lukke institutionen. Lovforslaget bygger således på et taxameterprincip, hvor pengene følger barnet. Hvis forældre ønsker en plads i en privatinstitution, skal kommunen sørge for tilsvarende at kapacitetsstyre i den offentlige forsyning.

Jeg mener derfor, at dette lovforslag forbedrer friheden og fleksibiliteten betydeligt. Privatinstitutioner vil måske kunne tilbyde særlige åbningstider eller andet, som kan være med til at lette hverdagen for børnefamilierne.

Spørgsmål nr. 8:

”Hvilken betydning mener ministeren, at det vil have for det enkelte barns udvikling og sociale liv at blive opsagt i en børnehave og flyttet til en »billigere«, på grund af ændringer i forældrenes økonomi?”

Svar: Det kan være svært for et barn at skulle starte i en ny børnehave. Jeg tror dog, at der vil være tale om meget få tilfælde, hvor et barn vil blive opsagt fra en privatinstitution på grund af manglende betaling fra forældrene.

Når forældrene vælger, at deres barn skal i en privatinstitution må man antage, at de vil gøre meget for at barnet kan blive gående der, med mindre de ikke er tilfredse med tilbuddet.

Forældrenes manglende betalingsevne løses - som i øvrige dagtilbud - ved hjælp af de almindelige regler om søskende- og fripladstilskud. Disse bygger på principperne bag reglerne om søskendetilskud i private pasningsordninger efter servicelovens § 26, som også vil gælde i privatinstitutionerne.

Som jeg også var inde på i spørgsmål 3, er det uholdbart, hvis privatinstitutionerne skal blive ved med at levere en ydelse uden at få nogen indtægt.

Spørgsmål nr. 9:

”Såfremt ministeren mener, at det vil have en betydning for barnets udvikling og sociale liv at måtte skifte børnehaver af økonomiske årsager, hvordan skal pædagogiske læreplaner så kunne afhjælpe denne sociale slagside?”

Svar: Der er jo allerede mange børn, der inden skolestart skifter dagtilbud. De starter måske i en dagpleje, så får de en vuggestueplads og dernæst en plads i en børnehave. Samtidig er jeg, som jeg også nævnte i spørgsmål 8, af den overbevisning, at det vil være meget få børn, hvor det eventuelt vil komme på tale, at børnene må skifte børnehaver af økonomiske årsager. Derfor tror jeg heller ikke, at der med lovforslaget vil blive skabt en social slagside.

De pædagogiske læreplaner er et redskab, der både i privatinstitutionerne og i de øvrige dagtilbud skal være med til at sikre, at der bliver sat fokus på det enkelte barn og alle dets potentialer og kompetencer. Læreplanerne skal være med til at ruste det enkelte barn til at begå sig videre i livet. Når et barn starter et nyt sted, er der derfor tale om en vigtig pædagogisk opgave i forhold til at tage hensyn til dette barns behov.

Spørgsmål nr. 10:

”Kan pædagogiske læreplaner, ifølge ministeren, ophæve den sociale opdeling af børn, der er resultatet af, at dyre børnehaver kun er en mulighed for børn af velhavende forældre, hvorefter billigere børnehaver vil stå tilbage med de mindre bemidlede forældres børn?”

Svar:

At resultatet af dette lovforslag vil være luksusbørnehaver for de velhavende forældres børn og discountbørnehaver for de mindre bemidlede forældres børn, er efter min mening et skræmmebillede, som ikke er i takt med virkeligheden.

Det er en urealistisk antagelse, at forslaget vil medføre børnehaver og vuggestuer til himmelstormende priser og at velbærgede forældre i stor stil vil fravælge det kommunale system. De fleste forældre synes allerede i dag, at de betaler rigeligt og tilfredsheden med dagtilbuddene er generelt høj. Jeg er derimod af den overbevisning, at lovforslaget vil resultere i en række forskellige institutioner, der indenfor nogenlunde samme priskategori kan tilbyde forskellige ydelser rettet mod forskellige behov.

Jeg er sikker på, at langt de fleste forældre ganske nøje vil overveje, om de er villige til at betale mere, end de allerede gør i dag. For når alt kommer til alt, vil der altid være en plads i et offentligt dagtilbud, der lever op til alle de centrale og kommunale krav, der stilles.

Det kan dog godt være, at nogle forældre, der ønsker en bedre normering eller bedre fysiske rammer for deres barn, vælger at bruge flere penge på det. Jeg synes, at alle forældre skal have mulighed for dette valg eller fravalg. Desuden gælder regler om søskende- og fripladstilbud som tidligere nævnt også i privatinstitutionerne.

Jeg må derfor afvise antagelsen om, at resultatet af lovforslaget bliver en social opdeling af børn i to lejre.

Dertil skal også siges, at de pædagogiske læreplaner, uanset om der er tale om privatinstitutioner, selvejende institutioner eller kommunale børnehaver, er et redskab, der skal bruges til en mere målrettet og bevidst indsats i forhold til udvikling af børns kompetencer og især i forhold til børn, der fx ikke stimuleres og får den nødvendige opbakning hjemmefra.

Henriette Kjær

/Mette Arnsfelt Andersen